A°. 1856. N°. 271.

VRIJDAG 14 NOVEMBER.

UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

In een bijvoegsel bij deze Courant, waarin de verslagen zijn opgenomen van de beide zittingen der Prov. Staten van 4 en 11 Nov., hebben wij tevens verkort mededeeling gedaan van de antwoorden der regering op hoofdstuk I en IX A der Begrooting.

Wij vestigen vooral de aandacht onzer lezers op het antwoord op hoofdstuk I.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht,

Gelet op de bepalingen van art. 264 en 265, alinea 2 der Gemeentewet;

Doen te weten, dat het voljaars aanvullingskohier voor de plaatselijke directe belasting over het dienstjaar 1856, alsmede het eerste suppletoire kohier dier belasting over de acht maanden van 1 Mei tot 31 December 1856, in hunne vergadering voorloopig zijnde vastgesteld, op werkdagen van den 15. dezer tot en met den 1. December e. k., van *tien* tot *één* ure, voor een ieder ter lezing zullen voorliggen in een der lokalen van de stads secretarie, in het gebouw genaamd *het Keizerrijk*, op den hoek van de Oudegracht en de Ganzenmarkt.

En worden mitsdien de belanghebbenden nadrukkelijk uitgenoodigd zich dien termijn ten nutte te maken, om inzage te nemen van hunnen aanslag, en tevens opmerkzaam gemaakt, dat, zoo zij tegen hunnen aanslag bezwaren mogten hebben, zij die *vóór of uiterlijk op den 1. December* schriftelijk behooren in te dienen aan den stedelijken Raad.

Utrecht, den 13. November 1856.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
J. HINLÓPEN, Weth.

Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

UTRECHT 14 November.

Voor eenige dagen hebben wij in slechts enkele woorden melding gemaakt van het overlijden van den graaf *v. Hogendorp*, hier ter stede. Van welwillende zijde zijn wij thans in staat gesteld omtrent den belangwekkenden levensloop van dien uitstekenden man het volgend verkort verslag te geven, waarvan we morgen het slot hopen mede te deelen.

C. S. W. Graaf van Hogendorp.

Carel Sirardus Willem Graaf *van Hogendorp*, zoon van *Dirk* Grave *van Hogendorp*, en van *Elisabeth Margaretha Bartlo*, in leven hoofd-Baljuw van Batavia, werd geboren den 15. Augustus, 1788, te Cassim Bazar in Bengalen.

Hij genoot eene voorname en zorgvuldige opvoeding eerst in Nederland, werd vervolgens, 13 jaren oud zijnde, op het militaire instituut van Sorèze in Frankrijk geplaatst, en ondernam daarna de Regterlijke studiën op de hoogeschool te Leiden; maar de destijds algemeen heerschende militaire denkbeelden bragten daarin verandering; na slechts eenige maanden de Akademie lessen waargenomen te hebben, zag hij zijne wenschen in 1805 vervuld door het erlangen der ouderlijke toestemming om in zeedienst te treden, en werd hij den 11. April 1806 benoemd tot kadet Volontair ter zee.

Bij gelegenheid van eene muiterij en opstand op het oorlogschip de Neptunus, waarop *van Hogendorp* geplaatst was, onderscheidde hij zich in die mate, dat hij met eenige andere officieren aan Koning *Lodewijk Napoleon* werd voorgesteld, en wegens betoonde moed en goed beleid met hen eene geldelijke gratifikatie ontving, tot officier benoemd, en als ordonnans officier bij den staf van *Lodewijk Napoleon* geplaatst werd.

In deze betrekking volgde hij *Lodewijk Napoleon* in deszelfs korten veldtogt naar Munster, Hamelen en Kassel, tot dat die vorst naar zijne Staten terugkeerde.

Van Hogendorp daarna als 2e luit. geplaatst bij het 2e regiment kurassiers, woonde met zijn regiment in Junij 1807 de belegering en de inname van Dantzig door den maarschalk *Le Fevre* bij, en was vervolgens tegenwoordig bij de beslissende veldslagen van Heilsberg en Friedland, in welke laatste hij onder het oog van keizer *Napoleon* eenen gelukkigen aanval mede deed op een der centrumbatterijen van den vijand, waardoor deze verbroken werd, en de Fransche Infanterie het stadje Friedland bezette. Ten gevolge daarvan werd hij benoemd tot Ridder van het Legioen van Eer, en ontving hij het Nederlandsche Kruis van de Unie, zoodat hij op zijn 19e jaar het geluk had twee dekoratien te dragen. Na het groote leger tot Tilsit gevolgd te zijn, was hij aanschouwer van de bijeenkomsten, die, door de drie oorlogvoerende Soevereinen gehouden, den vrede van dien naam voorafgingen. Vervolgens naar Hamburg gezonden, werd zijn regiment ingelijfd bij het Hollandsche legerkorps van den generaal *du Monceau*, die hem tot kommandant van het detachement Guides bij zijn staf benoemde.

Op verzoek zijns vaders, destijds Hollandsch gezant bij den Keizer van Oostenrijk, tot diens sekretaris benoemd, bewees *van Hogendorp* dezen in die betrekking belangrijke diensten, en zocht, door zijne betrekkingen in de hoogste kringen te Weenen toegelaten, zijne meeste genoegens in die der geleerde wereld, waar een prins *de Ligne*, een generaal *Andriossy* eene *Stäel Holstein*, een *Schlegel* en een *Odeschalhy* te vinden waren.

In 1809 de oorlog weder uitgebroken zijnde, begaf *van Hogendorp* zich weder naar zijn regiment in Saksen en maakte den veldtogt tegen den hertog *van Brunswijk Oëls* mede, die langs de Elbe tot in de nabijheid van Hamburg terugtrok, om zich naar Engeland in te schepen.

De dienst verlaten hebbende bood *van Hogendorp* zich bij gelegenheid van de landing der Engelschen in Zeeland, den 3. Junij 1809 als vrijwilliger aan, en maakte den veldtogt op eigen kosten als kapitein adjoint van den staf van den luitenant generaal *du Monceau* geheel mede. Op het punt om als kapitein aide-de-kamp van den generaal *Daendels* naar Indië te vertrekken, maakte de abdikatie van *Lodewijk Napoleon* daarin eene geheele verandering.

Te Parijs zijne diensten aangeboden hebbende, werd *van Hogendorp* den 16 Maart 1811 benoemd tot ritmeester bij zijn vroeger regiment Kurassiers, dat het 14. was geworden en huwde den 11. Nov. 1811 te Rijssel, met Jonkvrouwe *Cecile, Catherine*, dochter van den divisie generaal baron *Olivier*, een der Veteranen van het Fransche leger.

Met zijn regiment, behoorende tot de legerafdeeling, die eerst onder bevel van den Maarschalk *Oudinot*, later onder die van den Maarschalk *Gouvion St. Cyr* stond, bestemd om tegen den Russischen Generaal *Witgenstein*, langs den Dwina en op den grooten weg naar Petersburg te manoeuvreren, maakte hij nu den Russischen veldtogt mede. Behalve dagelijks hardnekkige gevechten waren zijne voornaamste krijgsverrigtingen de deelname aan de twee luisterrijke veldslagen beide voor Polostk, 18 Aug. en 18 Okt. 1812, welke laatste drie dagen duurde, en den terugtogt van het Fransche legerkorps naar den linker Duna oever tengevolge had. Het korps trok daarna, tot dekking van het groote van Moskou komende leger, op de Berisina terug en vereenigde zich daar met dat van den Maarschalk *Victor*, dat er aan het zegevierende Russische leger eenen geduchten wederstand bood.

Als Aide de kamp van den Maarschalk *Gouvion St. Cyr* en benoemd tot *chef d' Escadron* was *van Hogendorp* tegenwoordig bij de veldslagen van Lutzen, Bautzen, Dresden en Pyrna en deed den luisterrijken uitval den 18 Okt. 1813 mede, die de legers van *Tolstoy* en *Chasteler* terugdreef tot over de Boheemsche grenzen.

Door de niet erkenning van de kapitulatie van Dresden, der Verbondene mogendheden door de Veldheeren echter, werd *van Hogendorp* met den Maarschalk *Gouvion St. Cyr* als krijgsgevangene naar Bohemen gevoerd. Belast met depêches voor den Keizer vertrok *van Hogendorp* heimelijk, na de wintermaanden in Bohemen doorgebragt te hebben. Lang en gevaarlijk was deze reize door landen, bezet door de legers der Verbondene mogendheden.

In Frankrijk gekomen was *Napoleon* reeds te Fontainebleau en overhandigde *van Hogendorp* de depêches aan den Minister van Oorlog, Hertog van *Feltre*, terwijl hij de intrede der geallieerden en van *Lodewijk den XVIII.* in Parijs bijwoonde.

Van zijnen eed en zijne verpligtingen ontslagen, door den afstand van *Napoleon*, was zijn eerste en eenigste streven naar zijn vaderland terug te keeren en het wederom te dienen. Meerdere verzoekschriften zond hij aan den Soevereinen Vorst en den minister van oorlog; op geene derzelve mogt hij eenige beschikking erlangen; hij vervoegde zich tot dat einde zelf bij prins *Frederik* en de te Parijs kommandeerende generaals. Echtgenoot en vader, wilde hij ook voor deze dierbare panden zorgen, en kon hij in de gegevene omstandigheden niet tot het besluit komen om het zekere voor het onzekere op te offeren; te meer daar hem eene gunstige en spoedige herplaatsing bij het Fransche leger werd verzekerd.

Reeds den 10. Mei 1814 was hij dan ook als *chef d'Escadron* bij het 7. regiment kurassiers benoemd. Evenwel deed hij nog eene poging tot verplaatsing in zijn vaderland, en wendde zich tot dat einde nogmaals aan den Soevereinen Vorst en den minister van oorlog, protesterende, dat zijn verder verblijf in vreemde dienst een gevolg was van zijn afhankelijken toestand. Dat zijne goede diensten bij gezegd regiment zijn beloond geworden, blijkt door zijne benoeming tot ridder van de militaire Verdienste, die in den *Moniteur* van 20 Maart 1815 heeft gestaan, maar waaraan door de terugkomst en de tusschen regering van *Napoleon* geen verder gevolg is gegeven.

Eed en eerepligt bestuurden nu *van Hogendorps* gedrag; deze vorderden, dat hij in deze moeijelijke omstandigheden getrouw bleef aan het vaandel waaronder hij zich in goede tijden had begeven. Hij wilde dus liever de kansen loopen van de schadelijke gevolgen, welke voor hem daardoor konden ontstaan, dan zijne krijgsmakkers schandelijk te verlaten en te verraden.

Liever de dood op het slagveld! Vruchteloos zocht hij dien op den 18. Junij 1815! — Met de overblijfselen van het geslagen leger begaf *van Hogendorp* zich naar de oevers van de Loire, waar de afdanking en de reorganisatie zoude plaats hebben.

Niettegenstaande *van Hogendorp* op nieuw beloften en vooruitzigten op eene gunstige plaatsing gedaan werden, wilde hij niet blootgesteld zijn, om immer weder zijne landgenooten te moeten bestrijden. Hij vroeg zijn finaal en eervol ontslag uit den Franschen dienst, dat hem bij besluit van 14 Nov. 1816 gegeven werd. Eenigen tijd daarna begaf zich *van Hogendorp* met vrouw en kinderen naar zijn Vaderland, en stelde zich daar eenvoudig ter beschikking van den Koning. Deze en de toenmalige Prins *van Oranje* ontvingen en behandelden hem op de edelmoedigste wijze. (Vervolg morgen.)

— De buitenlandsche staatkunde biedt heden gelukkig niet veel belangwekkends. Verschillende stukken vereischen heden zoo groote ruimte in ons blad, dat we daarom nu te eer hier kort mogen zijn.

Het meest opmerkelijke feit is heden het geven van hunne passen aan de Napelsche gezanten te Londen en Parijs. Dit zou een bewijs te meer wezen voor het herstel der goede verstandhouding tusschen de Westmagten, waarvan de *Times* en de *M. Post* heden weder gewagen. Immers dat afgeven der passen is stellig eene nieuwe inwilliging der wenschen van Engeland, welks politiek in vele opzigten schijnt te zegevieren. Evenwel zal Brittanje aan zijn bondgenoot op zijne beurt toch ook wel eenige koncessiën moeten doen.

De komst van den heer *Dufour* te Parijs hecht men aan de kwestie van Neufchatel, waarin de Duitsche Bond eene zoo krachtige houding heeft aangenomen, en die zonder twijfel zal moeten bijgelegd worden door inwilligingen van Zwitserland, dat op dit punt tegenover Pruissen de duidelijkste bepalingen van de groote Europesche verdragen tegen zich heeft en dus blijde moet wezen, als het zijne zaak wint, door inschikkelijkheid jegens de onlangs gemaakte krijgsgevangenen.

De eerste berigten uit Konstantinopel, die van de ministeriële wijziging aldaar gewagen, geven nog niet de sleutel van het geheim van den val van *Aali* en diens vervanging door *Reschid*. De nieuwe grootvisier is door den Sultan zelf aan het bewind geroepen, slechts enkele dagen nadat Z. H. *Aali* door een eigenhandig schrijven had bevestigd in zijn zetel. *Reschid* zal thans nog vele bezwaren te overwinnen hebben, alvorens hij vast in den zadel zit.

— Z. M. heeft goedgevonden tijdelijk en bepaaldelijk voor de behandeling van het onderwerp betref-

fende de verdediging der kusten en rivieren tot lid van het komitee van defensie te benoemen den schout-bij-nacht *F. X. B. 't Hooft*, HD. adj. in buitengew. dienst, en den 2en luit. *J. W. Themmen*, van het alg. depôt van discipl., en den offic. van gez. 3e kl. *P. S. A. van Dura*, in hunnen rang over te plaatsen bij het leger in Oost-Indië.

— Bij Z. M. besluit is benoemd tot regter-plaatsvervanger in de arrond.-regtb. te Middelburg mr. *D. A. Berdenis van Berlekom*, advokaat aldaar.

§— Op het voorloopig verslag van de kommissie van Rapporteurs omtrent het wets-ontwerp tot vaststelling van het IIde hoofdstuk der Staatsbegrooting van 1857 heeft de Regering nagenoeg het volgende geantwoord:

Toen de Staatsbegrooting voor 1857 moest worden ontworpen, was de vorige zitting der Staten Generaal gesloten. De raming van het benoodigde voor huishoudelijke behoeften der Tweede Kamer moest dus wel door de Regering worden opgemaakt. Zij erkent echter gaarne, dat zij er in den regel prijs op stelt, de zienswijze der Kamer omtrent hare eigene huishoudelijke behoeften vooraf te kennen.

Het ontwerp van wet tot herziening der tabel tot verdeeling des Rijks in kiesdistrikten zal weldra worden ingediend. De bedenkingen, bij de Tweede Kamer op het vroegere ontwerp gevallen, hebben eene naauwkeurige overweging noodzakelijk gemaakt.

Het ongerief wegens gebrek aan genoegzame ruimte in het gebouw, bij de Tweede Kamer in gebruik, kan alleen geheel worden weggenomen door verplaatsing, gelijk in het verslag wordt opgemerkt, van andere kollegien of administratien, mede in dat gebouw gevestigd. Indien aan die verplaatsing zoo weinig moeijelijkheid ware verbonden als het verslag onderstelt, de Regering zou er reeds sedert lang toe zijn overgegaan. De overzijde van het Binnenhof levert intusschen, zonder ontruiming van de bureaux dáár geplaatst, geene gelegenheid op, om aan het verlangen der Kamer te gemoet te komen.

Alleen bij het ten uitvoer leggen van het beraamde plan van verbouwing van een gedeelte van het Binnenhof zal het mogelijk zijn, het gebouw, thans bij de Tweede Kamer in gebruik, geheel voor haar te bestemmen en tevens aan de Eerste Kamer der Staten Generaal betere en meer geschikte lokalen in de nabijheid van hare vergaderzaal te verschaffen.

De Regering houdt zich overtuigd, dat de algemeene Rekenkamer het zich ten pligt stelt om, voor zoo verre er gelegenheid en mogelijkheid bestaat, de uitgaven voor het personeel harer ambtenaren te beperken. Om echter van de zijde der Regering, zoo lang het tegenwoordig stelsel van komptabiliteit bestaat, verder op eene vereenvoudigde inrigting der bureaux van de algemeene Rekenkamer aan te dringen, zou den schijn hebben als of de Regering eene belemmering wilde te weeg brengen in het behoorlijk toezigt en de kontrôle op hare geldelijke handelingen.

— De Memoriën van beantwoording der regering op de Hoofdstukken VI en IX B zijn heden door ons ontvangen. Morgen hopen wij het verslag daarvan op te nemen.

— De minister van financien heeft goedgevonden, te kennen te geven, dat het zoogenaamde droogwater en iedere andere kunstmatige soda of sodapraeparaten, hetzij die gekristalliseerd of gekalcineerd zijn, voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten aangaat, even als de natuurlijke soda, moeten worden gerangschikt onder den eersten post der rubriek Asschen, vrij van regten bij in- en uitvoer.

Tevens heeft dezelfde minister goedgevonden te verklaren, dat bij inslagen van zeep in fabrieken, trafieken of andere inrigtingen, hebbende genot van gedeeltelijken vrijdom van akzijns, de akzijns wegens het niet vrijgestelde gedeelte moet worden ingevorderd door den ontvanger ter plaatse van den uitslag.

*— Ons wordt heden geschreven: Naar wij vernemen zullen er ten aanzien van het korps machinisten bij 's Rijks Marine eenige meerdere gunstige bepalingen worden gemaakt. Zoo zou het oorspronkelijk op vier gestelde getal *officier-machinisten* eene uitbreiding erlangen en zou men er meerdere dan tot nu geschied is, in het vaste korps opnemen. De mindere geneigdheid der machinisten, om zich op nieuw bij de Marine te engageren, schijnt dezen maatregel te hebben uitgelokt.

*— Gister hebben wij gesproken van de door de gemeente Ysselstein aan de Prov. Staten gevraagde subsidie van ƒ 1200 voor de verbetering van schoolgebouwen. Die subsidie is echter *niet* verleend. Dat woordje *niet* was gister uit het stukje gevallen.

Bij deze gelegenheid is o. a. ook de omstandigheid ter sprake gekomen, dat de Raad dier stad zoo weinig bleek het belang der gemeente, ook met opzigt tot de verbetering van den gezondheidstoestand, te begrijpen, dat men dien Raad de gevraagde subsidie ook daarom niet scheen te moeten verleenen, vooral, omdat de Raad in de aanvraag ook op het belang van den gezondheidstoestand zich durfde beroepen. In een paar artikels in onze Courant van voorleden week is meer uitgebreid gewag gemaakt van de zonderbare houding van de meerderheid van genoemden Raad, in zake de gezondheidskwestie.

— De direkteur van het Amsterdamsche postkantoor heeft bekend gemaakt, dat het nieuwgebouwde postkantoor den 16 dezer in dienst zal worden gesteld.

— Van de veroordeeling door de Arrondissements-Regtbank te Haarlem, van den timmerman *J. van der Weiden, Cz.*, aannemer van de, tijdens het Kostersfeest, ingestorte tribunes, is door hem geappelleerd geworden bij het Prov. Geregtshof. Dezer dagen is die zaak aldaar behandeld, en is het vonnis van de Regtbank (zes weken gevangenisstraf, twee geldboeten à ƒ 50 en de kosten) veranderd in eene cellulaire gevangenisstraf van acht dagen en de kosten.

— Uit Nijmegen wordt aan de *Arnh. Ct.* geschreven: Naar men verneemt, zoude het stedelijk bestuur ernstig bedacht zijn op maatregelen, te nemen tegen de thans zoo toegenomen verzakking aan eenige huizen bij en aan de Kraanpoort, en daartoe verscheidene deskundigen tot eene bijeenkomst op gister hebben uitgenoodigd, ten einde hen te raadplegen over de oorzaken dier verzakking, en de middelen, welke aangewend zouden kunnen worden, om die te stuiten. De vroeger gedane opgravingen aan de stads-vischmarkt, om die oorzaken op te sporen, hebben geen resultaat opgeleverd.

*— Heden ontvangen wij het volgende berigt: De uitslag der harddraverij van eergister aan de Bilt gehouden van harddravers en boerenpaarden, voor de chais, was als volgt:

Des morgens bij de harddraverij voor landbouwers, namen acht paarden aan den strijd deel. De prijs, zijnde een Chaistuig, werd behaald door de bruine merrie *Willemijntje* van den heer *P. van Ingen* te Houten, bereden wordende door *F. Hillebrandt* aan de Bilt, en de premie, zijnde een geel Friesch Dek met Singel, door de vosmerrie *Xantippe*, bereden wordende door den eigenaar *Y. Bos* van Zevenhuizen.

Des middags bij den wedstrijd tusschen de harddravers, waren insgelijks acht paarden ter aangewezen plaatse. De prijs, zijnde een prachtige gouden Zweep, werd behaald door de zwarte merrie *Jansje*, bereden wordende door den eigenaar *F. Hillebrandt* genoemd, en de premie, zijnde een zilver trancheermes en vork en dito salade-lepel en vork in Etui, door de bruine merrie *Goesinna* van den heer *C. Avis, Cz.* van Westzaan, bereden wordende door den pikeur *P. Fromberg*.

Hoewel het weder voor een zoodanig feest veel te wenschen overliet, liep toch alles in de beste orde en naar genoegen van deelgenooten en toeschouwers af.

— Den 11. dezer heeft er te Gorinchem een zoo dikke mist over de rivier de Merwede gehangen, dat men geene halve scheepslengte voor zich kon uitzien, zoodat de stoombooten niet hebben kunnen varen. De Merwede heeft zulks beproefd, maar heeft het, uit vrees voor ongelukken, niet verder dan Giessendam kunnen brengen, vanwaar zij dadelijk is teruggekeerd.

— De schoenmakers van Assen en Steenwijk hebben bekend gemaakt, dat zij in deze dure tijden geene goedkoope schoenen meer kunnen leveren. Hun werk hebben zij daarom met 20 pCt. verhoogd.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 13 *Nov.* 0.74 El; + AP. 7,69. Gew. 2 d.
Keulen, 12 „ 4 v. 8 d. (4 v. 9 d. Rijnl.)
Gew. 1 d. Rijnl.
Rhijnhoogte te Keulen 13 Nov. 4 v. 10 d. Rijnl.

Zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Gister heeft de Tweede Kamer, zonder beraadslaging, met algemeene stemmen besloten om het voorstel van den heer *Sloet*, betreffende de tienden en grondrenten, in overweging te nemen.

Voorts zijn, zonder beraadslaging, aangenomen: 1. met algemeene stemmen, de wets-ontwerpen tot wijziging van hoofdstuk II en IX B, der staatsbegrooting voor 1855; 2. tot inwisseling der verjaarde muntbiljetten, met 54 tegen 2 st.

Daarna is beraadslaagd over het ontwerp van wet, betreffende de vijfjarige verjaring der koepons van certifikaten der nat. schuld.

De heer *Dirks* heeft bedenkingen tegen twee hoofdpunten: 1. de houders der certifikaten en koepons, en 2. de administratie-kantoren zelven. Wat het 1e punt betreft, brengt het ontwerp de praeskriptie terug van 30 op 5 jaren, hetgeen in strijd is met het oorspronkelijk kontrakt tusschen de houders en de kantoren. Er zou bij Spr. geen bezwaar tegen het ontwerp bestaan, als de regering van de administratie-kantoren eerst na 30 jaren praeskriptie, *rembours* vroeg. Wat het 2e bezwaar betreft, dit is gerigt tegen de verantwoording der administratie-kantoren in verband met de zware boeten, in de artt. 3, 4 en 5 opgenomen. Ten slotte prijst Spr. het denkbeeld aan van de uitgifte door den Staat van obligatien aan toonder; dit zou vooral ten platte lan den omloop en aanneming van koepons bevorderen.

De heer *de Kempenaer* levert een zeer uitgewer betoog over de geschiedenis, den aard en het k rakter der administratie-kantoren. Het grootbo was een gerief voor den Staat, maar ongerief vo de schuldeischers. Van daar dat de administrati kantoren in het leven zijn geroepen, geheel ten voo deele, tot zekerheid en ten koste der partikulier Dit versterkt spreker in zijn gevoelen, dat de aa en het karakter der administatie-kantoren niets and is dan van partikulieren aard. Die administrati kantoren staan gelijk met assurantie-kompagnien e met alle inrigtingen, welke door partikulieren word daargesteld. Zij staan in geene andere aanrakin met den Staat dan alle overige vennootschappen inrigtingen. De koepons zijn hunne schuldbewijz en niet die van den Staat. De administratie-kan torèn zijn geheel privaat-regtelijke inrigtingen en d blijkt ook uit de gevolgen. Wie zou b. v. bij ve valsching van certifikaten, het nadeel dragen? Alle de administratie-kantoren; waren zij de agenten va den Staat, dan zou het verlies op den Staat komen maar dit is niet het geval. De Staat kan volstrek geen regt van aanspraak maken op de zoogenaamd verjaarde koepons. Hij is dus tegen het ontwerp.

De heer *Rochussen* zegt, dat hij zoodanige wet als nu is voorgedragen, niet verlangd heeft. Hi wenscht, dat de Staat zelve certifikaten moge uitge ven; de voordeelen daarvan voor het publiek zoude zijn: 1°. solied rentegevend papier, cirkulerende e aanneembaar door het gansche land, in ronde som men zonder gebroken; 2°. het Goevernement zelve geniet dan de voordeelen uit de verjaring of he verlies der koepons; en 3°. de gelden zouden nie uit de Staatskas genomen worden, voor en ale de Staat werkelijk aangemaand worde door den ori gineelen renthe ffer.

De heer *Godefroi* heeft van den aanvang af di ontwerp onmogelijk voor aanneming vatbaar geoor deeld; tenzij men alleen het 1° artikel goedkeure waartoe hij evenmin de dringende noodzakelijkheid inziet. Spreker doorloopt hetgeen van den aanvang af over de kwestie van verjaring is verhandeld. Er bestaat daaromtrent bij sommigen twijfel; de Regering zelfs is in twijfel en is van meening dat de verjaring nooit anders dan na 30 jaren kan plaats hebben. Dit blijkt zelfs uit de gewisselde stukken, maa hoe heeft de Regering dan den moed gehad di ontwerp aan te bieden? De Regering beroept zich zelfs op art. 1996 van het burgerlijk wetboek e eigent zich desniettemin de verjaring zelve toe. Z. i. verjaart de vordering van den houder der certifikaten ten opzigte der administratie-kantoren met vijf jaren en zulks op grond van art. 2012 B. W., dat hij hier toepasselijk acht. Gaat nu sprekers gevoelen op dan is art. 1 van het ontwerp niet eens noodig; art. 2 is en blijft, afgescheiden van de kwestie der verjaring, onregt, en nu mag de wet omnipotent zijn, zij mag geen spoliatie voorschrijven. Het is eene willekeurige onteigening, zonder eenigen den minsten regtsgrond. Als het stelsel van het ontwerp doorgaat, dan is het toepasselijk op alle mogelijke andere partikuliere ondernemingen. Sprekers gevoelen komt daarop neder, dat er, z. i. na 5 jaren præskriptie bestaat, maar dit kan nooit ten voordeele van den Staat komen. Alles wat door de Regering voor het ontwerp gezegd wordt, komt neer op een argument van konvenientie, namelijk, dat het jammer is, dat de Staat de voordeelen der verjaring niet trekt.

De heer *v. Bosse* wijst op de onmogelijkheid, om afdoende kontrôle op de verantwoording der administratie-kantoren te houden, terwijl de buitenlandsche administratie-kantoren geheel aan deze wet ontsnappen. Spr. ondersteunt mede het denkbeeld tot uitgifte door den Staat van certifikaten.

De minister van Financien merkt op, dat van de zijde der Kamer herhaaldelijk op zoodanige wet is aangedrongen. Welke beslissing er ook genomen worde, dit zal altijd dat nut hebben, dat de zaak uit is, en eene verwerping zal hem het meest voor de Kamer spijten, omdat deze zoo herhaaldelijk op het ontwerp heeft aangedrongen. Dit neemt echter niet weg dat hij meent het ontwerp te moeten verdedigen tegen de gemaakte bezwaren. Hij stelt op den voorgrond, dat men wat al te veel gehecht heeft aan het denkbeeld, dat de verhouding der administratie-kantoren zoo geheel privaat is. De minister meent echter, dat er wel degelijk aanrakingspunten der administratie-kantoren met het Goevernement zijn, en dat daardoor ook veel vertrouwen in die certifikaten, die door de Regering als het ware geregistreerd worden, wordt gesteld. De minister beantwoordt de bezwaren omtrent de uitvoering van den maatregel geopperd en merkt nog op, dat geen der administratie-kantoren zich tegen het ontwerp verklaard heeft.

De heer van *Bosse* zegt, dat, wanneer de Regering zoozeer hecht aan de wenschen van enkele leden, hij liever gezien had, dat de Regering aan de herhaalde wenschen der Kamer had voldaan; wijzende hij hier op de belangrijke wetten op de koloniale- en Rijkskomptabiliteit.

De Minister van Finantien zegt, dat wat de indiening eener komptabiliteits-wet betreft, daaromtrent is geantwoord in de memorie van beantwoording op hoofdstuk II der Staatsbegrooting.

De heer *van Rappard* zal tegen het ontwerp stemmen, omdat het op een vicieus beginsel berust, dat het moeijelijk is in de uitvoering en omdat een ander en beter middel is om in de zaak, men beoogt, te voorzien, namelijk door de uitgifte van certificaten door den Staat.

De minister van Finantien zegt, dat de zaak zijne aandacht trekt; hij zal voortaan in het afleggen van beloften spaarzaam zijn.

De beraadslagingen worden gesloten. Art. 1 wordt verworpen met 55 tegen 2 stemmen. *Voor* de heeren *Wintgens*(?) en *de Poorter*.

Na deze afstemming, verklaart de minister van Finantien het ontwerp in te trekken.

Thans zijn aan de orde de beraadslagingen over het ontwerp van wet tot vermindering van het zegelregt op de certifikaten werkelijke schuld en op de bewijzen van aandeel in vreemde geldleeningen.

De heer *van Bosse* meent dat hier al weder eene misgreep in de zegelwet gedaan wordt; daargelaten het bezwaar dat daaruit voor het nagaan der wet ontstaat; daardoor wordt ook nog het verband der zegelwet uiteen gerukt en wordt de weg voor meerdere en dringender verbeteringen afgesloten. Hij zal niet over het dagbladzegel spreken; maar zich bepalen bij het zegel der buitenlandsche dagbladen en tijdschriften; deze wil hij ten minste gelijk gesteld zien; hij dringt ook aan op de afschaffing van het zegel op wetenschappelijke tijdschriften, die binnen de 14 dagen uitkomen.

De heer *Rochussen* zegt: Deze wet wil: 1°. een lager zegel op de certifikaten der nationale schuld; 2°. vermindering van het zegelregt op buitenlandsche geldleeningen. Beide acht hij wenschelijk en voordeelig. Bloote opheffing van de toestemming des Konings voor het aangaan van buitenlandsche geldleeningen hier te lande. In den regel zou hij daar voor zijn, maar zooals dit hier wordt voorgesteld, zonder eenige andere voorziening, acht hij gevaarlijk, omdat dan eene oorlogvoerende Mogendheid hier eene geldleening kan sluiten. Spreker is voor het 1ste en 2de, maar tegen het 3de deel van het ontwerp. Hij geeft in bedenking om nu, in vollen vrede, dit beginsel in rijpe overweging te nemen.

De heer *de Kempenaer* verdedigt al de drie onderdeelen der wet, uit het oogpunt van ontheffing der nijverheids-ondernemingen en dus uit een staathuishoudkundig oogpunt.

De heer *Godefroi* wenscht even als de heer *v. Bosse* andere wijzigingen in de zegelwet; maar zal desniettemin dit ontwerp aannemen, behoudens hetgeen in den loop der diskussie nopens het derde punt zal blijken.

De minister van Buitenlandsche Zaken is het met den heer *de Kempenaer* eens, dat er veel te zeggen is over de kwestie, dat het geven of weigeren van 's konings toestemming vervalt. Maar om nu te zeggen, dat het altijd vol te houden is, dat alle leeningen kunnen worden gesloten, zonder dat de neutraliteit er door geschonden worde, daarop is hij niet voorbereid nu op eens te antwoorden.

De minister van Finantien verdedigt de bepalingen der wet, vooral in het belang van het sluiten van buitenlandsche leeningen, die nu door het hooge zegelregt worden tegengehouden. De minister gelooft, dat art. 3 zonder bezwaar kan blijven bestaan. Art. 26 der wet van 31 Mei 1824 kan niet in stand blijven, of er moet eene poenaliteit bij bepaald worden.

De heer *Rochusen* neemt akte daarvan, dat de regering niet onder alle omstandigheden het aangaan van leeningen door vreemde mogendheden, in tijden van oorlog, zal kunnen toelaten. Hij zal geen amendement voorstellen maar tegen art. 3 stemmen.

De heer *van der Linden* vraagt of er reden is om den aanmaak der certifikaten bij eene bijzondere wet aan te moedigen. Hij vereenigt zich met den wensch tot herziening der zegelwet; dan kunnen alle punten geregeld worden en behoeft men niet enkele grepen bij bijzondere wetten te doen. Nopens het derde punt kan spreker zich gerust stellen met de bepaling van het strafwetboek, die op dergelijke daad de doodstraf stelt.

De Minister van Finantien geeft, in antwoord op den heer *van den Linden*, te kennen, dat de behoeften aan meerdere certifikaten is kenbaar gemaakt door de administratie-kantoren, op grond dat de aanmaak daarvan vermeerderd is.

De beraadslaging wordt gesloten.

Art. 1 en 2 wordt zonder beraadslaging aangenomen.

Art. 3 wordt aangenomen met 40 tegen 18 stemmen.

Daarna wordt zonder diskussie goedgekeurd de konklusie van het verslag der kommissie, omtrent de additionele overeenkomst tot uitbreiding van het handels- en scheepvaart-verdrag met Sardinie gesloten.

Thans is aan de orde de beraadslaging over de konklusie van het rapport der kommissie, in wier handen waren gesteld de inlichtingen op het adres van *A. J. Geluk*, te Oud-Vossemeer, wegens zijne inlijving bij de Nationale militie.

Nadat door een paar sprekers daarover het woord is gevoerd, zijn de verdere beraadslagingen, om het vergevorderde uur verdaagd tot den volgenden dag.

RUSLAND.

PETERSBURG, 9 November.

Wij hebben hier tien graden koude en sterken ijsgang. De gemeenschap met Kroonstad is gestremd.

Uit Reval telegrafeert men van den 9 Nov. des avonds, dat men er 8 graden koude heeft.

De Keizer heeft bevolen, dat er 100 kinderen uit het Weeshuis te Moskou, die met hun 12e jaar dat huis verlaten, in het opvoedings-gesticht voor werklieden te Petersburg zullen opgenomen worden.

SPANJE.

MADRID, 8 November.

De *Gaceta* van heden bevat een besluit, waarbij de koninklijke raad weder ingesteld en zijne leden benoemd worden. De heer *Martinez de la Rosa* is benoemd tot ondervoorzitter, en onder de leden bevindt zich o. a. de heer *Rios Rosas*, doch niemand van de liberale partij; hun traktement bedraagt 60000 realen.

De voedingskwestie houdt nog zeer de aandacht bezig en verzwaart den toestand zeer in vereeniging met de staatkundige kwestie. Het koren, te Marseille aangekocht, komt op een verbazend hoogen prijs te staan, is nog niet aangekomen en zal daarbij reeds in minder dan eene maand verbruikt zijn. Inmiddels nemen de ellende en het misnoegen toe en koestert men de grootste vrees voor den naderenden winter.

ITALIE.

ROME, 5 November.

De Paus heeft ditmaal het *Allerheiligen* met meer pracht dan ooit willen vieren. In pontifikaal, met de tiara op het hoofd, woonde hij in de kapel Paolina van het Quirinal de plegtigheid bij, om hulde te brengen aan de Christenen, die tijdens het Romeinsche keizerrijk den dood vonden in de gevechten met de wilde dieren.

Ten gevolge der goede maatregelen van den minister *Ferraris* schijnt de finantieële toestand eenigzins te verbeteren. De Oostenrijkers houden Ancona nog steeds bezet, even als de Fransche Civita Vecchia.

Kardinaal *Viale Prela* heeft zijn aartsbisschoppelijken zetel te Bologna in bezit genomen. Zijn eerste werk was eene uitnoodiging aan de Jezuiten, naar Bologna te komen, om de leiding van een kollegie op zich te nemen. Daar de kardinaal aartskanselier der Universiteit aldaar is, bestaat er reden om te vreezen, dat het openbaar onderwijs in de Legatien geheel in handen der Jezuiten zal komen.

Uit Napels verneemt men, dat de Russiesche gezant een grooten invloed op den Koning heeft verkregen en dezen zeer tracht te bewegen, om met het Westen in schikking te treden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 11 November,

De familieband tusschen ons keizerlijk huis en dat van Belgie zal nauwer aangeknoopt worden door een huwelijk van den aartshertog *Ferdinand Max*, broeder van den keizer, vice-admiraal der Oostenrijksche marine, met de prinses *Charlotta*, dochter van den koning der Belgen.

TRIEST, 8 November.

Z. M. de Koning *Otto van Griekenland* is heden alhier aangekomen, met zijn hofmaarschalk *Notaras*, zijn adjudant overste *Botzaris* en zijn ordonnansofficier prins *Murusi*, en heeft zich onmiddelijk op het Oostenrijksche stoomschip Prins Eugenius naar Athene ingescheept.

BERLIJN, 12 November.

Het tweede Londensch protokol bevestigt, dat Pruissen verklaard heeft, gedurende de onderhandelingen tot geene andere maatregelen zijne toevlugt te willen nemen. Nu zal het moeijelijk te beslechten zijn, wanneer die onderhandelingen als geëindigd zullen beschouwd worden. Uit het protokol blijkt ook niet of zij door de onderteekenaars gezamenlijk of, gelijk thans geschiedt, afzonderlijk zullen gevoerd worden. Omtrent den aanvankelijken tegenstand van Saksen verneemt men, dat het voorgeslagen heeft, in plaats van het verlangen der in vrijheidstelling van de gevangenen, tot punt van uitgang te nemen, dat men eerst onderhandelingen in het algemeen aanknoopt en in den loop daarvan op de in vrijheidstelling terugkomt.

Men gewaagt van eene Fransche cirkulaire waarbij Pruissens gematigdheid in dezen erkend wordt.

Uit Bern schrijft men van den 7. aan de *Frankf. Ztg.*, dat, naar men verzekert, Engeland zich veel moeite geeft om, in overeenstemming met Frankrijk, een ontwerp van bemiddeling in de zaak van Neufchatel te beramen, welk ontwerp dan aan Pruissen en Zwitserland zou worden voorgelegd.

ENGELAND.

LONDEN, 12 November.

Ofschoon de hervormingsbill, die aan het huis der gemeenten is aangeboden, waarschijnlijk groote verandering zal brengen in de gemeentelijke administratie, heeft men toch weder gezien, dat bij de benoeming van een nieuwen lord major het gewone officieele banket is gegeven. Men is algemeen zeer tevreden geweest over het bestuur van den afgetredene, den heer *Salomons*, den eersten Israëliet, die tot die betrekking is geroepen, maar die zich daarin op zoo uitstekende wijze heeft gedragen, dat de aristokratie in den handel, die anders weinig eerbied meer voor de city betoont, en er zelfs niet meer woont, een dankadres aan hem heeft gerigt. De nieuwe lord major de heer *Tinis*, is koopman in 't groot van brandwaren, gezouten visch en andere marine benoodigdheden. De heer *Salomons*, onmetelijk rijk, had ook nog eene groote kuipersinrigting.

Uit Napels schrijft men aan de *Express* van 6 dezer, dat zeker Engelschman, die zich met zijne zusters des avonds ten half tien ure huiswaarts begaf, door een schildwacht, die daartoe volstrekt geene orders had, uit vrees voor eene zamenscholing aangehouden werd. De Engelsche konsul begaf zich met den heer *Iggulden*, wien dit gebeurd was, naar den heer *Caraffa* die hen zeer beleefd ontving, zeggende, dat het gebeurde in strijd was met de gegeven bevelen, weshalve hij zijn leedwezen betuigde, en een onderzoek en voldoening toezeide. Dit en de cirkulaire welke dezer dagen den prefekten der politie is toegezonden zijn genoegzame waarborgen, dat het goevernement in geenen deele geneigd is de Engelsche onderdanen te beleedigen.

LONDEN, Donderdag 13 November.

De gezant van Napels te Londen, de heer *Carini*, en de Napelsche gezant te Parijs hebben heden hunne passen ontvangen.

De *Morning Post* van heden zegt, dat zij gemagtigd is te verklaren, dat het verbond tusschen Engeland nimmer inniger geweest is dan thans. De verschillen zijn vereffend. De Westmagten zullen gemeenschappelijk de nakoming van het vredesverdrag vorderen.

De *Globe* logenstraft de tijding, dat de verschillen over Bolgrad en het Slangen-eiland, door de kommissie voor de Prinsdommen, te Konstantinopel vereenigd, zullen behandeld en vereffend worden.

— 13 *Nov.* Gek. 92½; Sp. 3 pCt. 41; 1¼ pCt. 23; Rusl. 5 pCt. 106; 4½ pCt. 95; Holl. 4 pCt. 96; 2½ pCt. 64¾; Sard. 5 pCt. 76.

FRANKRIJK.

PARIJS, 12 November.

Ofschoon een logiesch gevolg van het vertrek der Fransche en Engelsche gezanten uit Napels, zal toch het berigt, dat aan de Napelsche gezanten te Parijs en Londen ook hunne passen zijn gegeven, niet nalaten eenigen indruk te maken. Men beschouwt dezen maatregel weder ontegenzeggelijk als eene inwilliging aan Engeland.

Door het rampzalig kontrast, dat tusschen de schitterende partijen, te Fontainebleau voorbereid, en het bijna algemeen lijden der arbeidende klasse te Parijs zich openbaarde, acht men het gelukkig, dat de feesten in het lustslot des keizers zijn afgezegd.

Men verwacht den Pruiss. prins *Frederik Willem*, bij zijn terugkeer uit Engeland, te Parijs.

Niet genoeg, dat er strijd is tusschen Ultramontanen en Gallikanen, heeft de bisschop van Moulins het thans ook noodig geacht een vrij ernstige cirkulaire te rigten aan eenige pastoors, die het gewaagd hebben in de vorm eener petitie aan den Paus over den toestand der kerk te klagen. De bisschop eindigt zijn strafbetoog echter met de woorden, die hij tot de zijne maakt; vergeef het hun, want ze weten niet wat ze doen.

Te Bahia is eene fransche schroefstoomboot, van de linie van Marseille op Brazilië, den 22. Sept. verbrand. Niemand is er gelukkig bij omgekomen.

Reeds den 7. dezer is er te Karlsruhe en den 9. te Lyon sneeuw gevallen.

PARIJS, Donderdag 13 November.

Het officieele blad bevat heden behalve het verslag van den plegtigen ontvangst van den Russ. gezant *v. Kisseleff* door den Keizer, (gister reeds door ons medegedeeld), eene mededeeling des ministers van oorlog, waarop de militairen, die aan den Oostzeetogt hebben deelgenomen, worden opgeroepen hunne regten op de Victoria-medaille te doen gelden.

— 13 *Nov.* 4½ pCt. 90,50; 3 pCt. 66,50; Sp. 1¼ pCt. 23.

BELGIE.

BRUSSEL, 13 November.

De leden van de kamer der Afgevaardigden van de linkerzijde hebben zich gister bij den heer *Thiéfry* vereenigd, ten getale van 37. Men heeft er den heer *Delfosse* als kandidaat voor het voorzitterschap gekozen. Dienzelfden avond heeft de heer *F. de Merode* de regterzijde bij zich vereenigd en is daar de heer *Delahaije* als kandidaat dier partij voor den presidialen zetel gekozen.

ADVERTENTIEN.

*** Op heden overleed, na een langdurig lijden, Mevrouw C. C. M. VAN LAKERVELDT, Wed. den Wel Edele Heer Doctor L. C. E. E. VAN COOTH.

Utrecht, 12 Nov. 1856. — P. F. VAN COOTH, H. C. VAN DER MEER, Executeuren.

*** Heden overleed onze innige teedergeliefde en dierbare oudste Zoon, JAKOB, in den jeugdigen leeftijd van 20 jaren en 8 maanden.

Utrecht, 12 Nov. 1856. — J. VAN VOORST. T. VAN VOORST, geb. AMERONGEN.

*** Heden overleed alhier Mejufvrouw SANTINA CORNELIA REIJERS. Zij was mij gedurende ruim 43 jaren eene trouwe gade.

Utrecht, 13 Nov. 1856. A. J. VAN NIEKERK.

Eenige kennisgeving.

*** De ondergeteekende betuigt zijnen hartelijken dank, voor de hem door zóo velen in deze dagen betoonde deelneming. S. G. JORISSEN.

*** Op Zaturdag den 22. November 1856, 's namiddags ten 1 ure, zal in het Locaal van Verkoopingen, te Utrecht achter St. Pieter, in het openbaar worden verkocht:

Een perceel uitmuntend WEI- en HOOILAND, groot 7 B., 11 R., 90 Ellen, gelegen onder de Gemeente Achttienhoven, strekkende van den Loevenhoutschen dijk, tot aan den Gageldijk, belend aan de eene zijde een eigendom van den Baron *van Boetselaer van Dubbeldam* en aan de andere zijde van *C. W. de Groot*. — Te aanvaarden den 1°. December 1856.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten Kantore van den Notaris DUIJFJES te Utrecht.

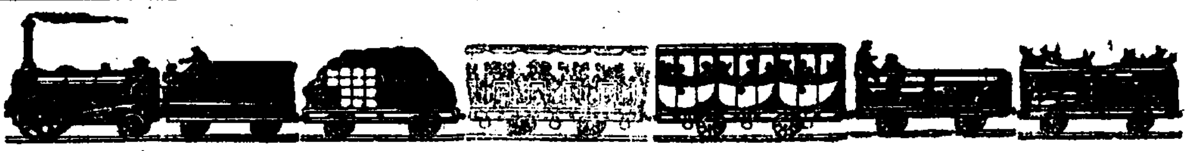

NEDERLANDSCHE Rhijn-Spoorweg-Maatschappij.
Uren van vertrek voor de WINTERDIENST.
Aanvang genomen den 20sten October 1856.

Van AMSTERDAM en ROTTERDAM naar EMMERIK.

	PERSONEN-TREINEN.					Goederentrein.
	's avonds. u. m.	's morgens. u. m.	's voormiddags. u. m.	's namiddags. u. m.	's avonds. u. m.	's voormiddags. u. m.
Van AMSTERDAM	11.—	7.36	11.40	12.40	5.50	11.—
" ROTTERDAM	10.—	7. 5	11.10	—	5.20	—
" UTRECHT	12.15	8.46	12.50	1.25	7.—	12.25
" ARNHEM	2.15	10.31	2.35	—	8.45	3.—
Aankomst te Emmerik	3.30	11.34	3.38	—	9.48	5.30
Correspondentie naar Oberhausen.					's morgens.	
Vertrek van EMMERIK	4.—	12.—	4.—	—	8. 5	—
Aankomst te OBERHAUSEN	5.45	2.—	5.45	—	10.—	—

van EMMERIK naar AMSTERDAM en ROTTERDAM.

Correspondentie van Oberhausen.	's nachts. u. m.	's morgens. u. m.	's voormiddags.	's namiddags.	's namiddags. u. m.	's avonds. u. m.
Vertrek van OBERHAUSEN	11.30	8.20	—	—	1.35	7.—
Aankomst te EMMERIK	2.—	10.15	—	—	3.25	8.30
	Goederentrein.	PERSONEN-TREINEN.				
Van EMMERIK	2.30	5.45	10.30	—	4.—	8.50
" ARNHEM	4. 5	7.11	11.53	—	5.25	10.—
" UTRECHT naar AMSTERDAM	6.15	8.51	1.28	12.45	7. 5	11.15
" UTRECHT " ROTTERDAM	7.—	8.56	1.33	—	7.10	—
Aankomst te AMSTERDAM	7.30	10.—	2.33	1.30	8.10	12.—
" " ROTTERDAM	8.15	10.30	3.—	—	8.40	—

PLAATSKAARTJES VOOR REIZIGERS

en **billetten** voor **bagage** worden uitgegeven op de Stations AMSTERDAM, ROTTERDAM, UTRECHT en ARNHEM naar DEUTZ- (KEULEN), DUSSELDORP, DUISBURG, RUHRORT, OBERHAUSEN, WESEL, DORTMOND, HAMM, BIELEFELD, MINDEN, BREMEN, HANOVER, HARBURG (HAMBURG), BRUNSWIJK, MAAGDEBURG, BERLIJN, LEIPZIG en DRESDEN, Vice Versa.

De Directie der Ned. Rhijnspoorweg-Maatschappij:
C. W. Hesleden, *Wd. President.*
J. C. 's Jacob, *Secretaris.*

AMSTERDAM, October 1856.

Correspondentie te *Oberhausen.*

I. RIGTING van AMSTERDAM en ROTTERDAM naar OBERHAUSEN.

Aankomst te *OBERHAUSEN*:

's morgens 5 ure 45 m. Aansluiting met den SNELTREIN naar *Minden*, *Berlijn* en *Dresden*.
PERSONENTREIN naar *Bremen* en *Harburg*.
KOERIERTREIN naar *Keulen*, *België*, *Parijs*, *Londen* over *Ostende* en *Calais*.

" 10 " — " " " " TREINEN naar *Ruhrort*, *Elberfeld*, *Keulen*, *Aken*, *Coblens*, *Antwerpen*, *Brussel*, *Embden*, *Bremen*, *Minden*, *Hanover*.

's namidd. 2 " — " " " " TREINEN naar *Keulen*.

's avonds 5 " 50 " " " " " " *Ruhrort*, *Elberfeld*, *Paderborn*, *Munster*.
KOERIERTREIN naar *Minden*, *Hanover*, *Maagdeburg*, *Leipzig*, *Dresden*.
SNELTREIN naar *Keulen*, *Belgie*, in aansluiting naar *Parijs* en *Londen*.

II. RIGTING van OBERHAUSEN naar AMSTERDAM en ROTTERDAM.

Vertrek *van OBERHAUSEN*:

's nachts 11 ure 30 m. Aansluiting met de TREINEN van *Keulen*, *Ruhrort*, *Aken*, *Elberfeld*.

's morgens 8 " 20 " " " " " " *Keulen*, *Ruhrort*, *Elberfeld*, *Minden*, *Bremen*, *Harburg*, *Berlijn*, *Dresden*, *Leipzig*, *Maagdeburg*.

's namidd. 1 " 35 " " " " " " *Keulen*, *Ruhrort*, *Hamm*, *Munster*, *Paderborn*, *Elberfeld*.

's avonds 7 " — " " " " " " *Keulen*, *Ruhrort*, *Aken*, *Brussel*, *Ostende*, *Londen*, *Minden*, *Berlijn*, *Maagdeburg*, *Leipzig*, *Dresden*, *Harburg*, *Bremen*, *Elberfeld*.

*** Men zal op Za[...] den 22 November 185[...] namiddags ten 5 u[...] Utrecht, achter St. Pie[...] het Lokaal van Verkoopingen in het openbaar [...] koopen:

Twee HUIZEN, met Stallen, Hooiberg, E[...] Grond, benevens een grooten vruchtbaren T[...] Warmoeziershof, beplant met vele Vruchtbo[...] alles staande en gelegen te Utrecht, buiten de [...] steegbarrière, ten Oosten van den Vaartschen [...] de gebouwen geteekend wijk K, no. 64; eerst i[...] percelen, daarna in twee combinatien en eindel[...] eene massa.

En ongeveer vier bunders uitmuntend WEILA[...] gelegen in de gemeente Jutphaas, op *Hoogr[...]* Breeder bij billetten, en nader onderrigt ten ka[...] van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Ut[...]

VERKOOPING
op Eyckenstein, te Maartensdijk,

*** op Woensdag 26 November 1[...] voormiddag 10 ure, van zwaar [...] HAKHOUT, Eiken-, Beuken-, B[...] en Populieren BOOMEN, een zeer zwaren LIN[...] BOOM en SPARREN DUNSEL. Alles wor[...] huis verkocht, en is nader onderrigt te beb[...] bij den Tuinman op *Eyckenstein* en ten kantor[...] de Notarissen DE GRAAF en VAN MEERLA[...] te Utrecht.

HOUTVEILING OP OOSTBROEK.

*** De Notaris J. C. SCHADE[...] Zeijst, zal Woensdag 3 December 1[...] op het Buitengoed *Oostbroek*, in de[...] meente de Bilt, publiek verkoopen: Eene aa[...] lijke partij zware EIKEN, BEUKEN en a[...] BOOMEN, HAKHOUT, droog BRANDHOUT, [...]

VERKOOPING IN DE BANK VAN LEEN[...] TE UTRECHT.

*** De PANDEN, die van den 1. [...] 1855, tot en met den 30. September 1855, [...] Inbrengers of in de Groote Bank beleend zij[...] weest, zullen vóór of uiterlijk op 8 Dec[...] 1856, uitgelost of afgedaan moeten worden. — Verkooping zal in de *Weeskerk* plaats hebbe[...] Dingsdag 16. December 1856 en volgende d[...] van des voormiddags 10 tot des namiddags 2 u[...]

Marktberigten.

Schiedam, 13 November. Granen. Verkocht; [...] 142 ℔ Arch. *f* 240 6/w., op zolder: 145 " dito [...] 6/w. Gerst 128 ℔ Manheim *f* 245 6/w.: 129 ℔ C[...] *f* 264 6/w.

Moutwijn per Ned. vat zonder fust *f* 24,00; J[...] id. *f* 29,50; Amsterd. proef *f* 30,75, zonder de bela[...]

WAARNEMINGEN, godaan op het Koninklijk N[...] Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zon[...]*)

Nov.	Uur	Windrigt.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk d. temp.	Vochtigh	Gev. regen	Aanmerk[...]
			N. ℔						
13	2	n.	0.5	755.72	39.0	— 4.5	0.90	0.2	Zw. bew[...]
	10	wzw.	2.0	54.03	38.7		95	3.0	Betr.; r[...]
14	8	nnw.	4.0	52.05	36.7		88	5.4	Ligt bew[...]

AMSTERDAM 13 November 1856.

NEDERLAND.				
Werkel. Schuld . . . $2^1/_2$	pCt.	$62^{13}/_{16}$	$62^7/_8$	[illegible]
dito dito 3	"	$74^5/_8$	$74^3/_4$	[illegible]
dito dito 4	"	$93^3/_4$	$93^{13}/_{16}$	[illegible]
RUSLAND.				
Oblig. bij *Hope en Co.* 5	"	$102^1/_4$	$102^1/_2$	[illegible]
Obligat. 1828 & 1829 5	"	$101^3/_4$		
Certifikat. 1831 & 1833 5	"	$92^1/_8$	$92^1/_4$	
Certifikaten 1840 . . . 4	"	$83^7/_8$		
Cert. bij *Stieglitz* . . 4	"	$83^1/_4$		
dito Adm. te Lond. $4^1/_2$	"	$92^5/_8$		
Cert. van Assign. . . 6	"	$62^5/_8$	$62^7/_8$	
POLEN.				
Aand. 1835, fl. 500		152		
Obligatien. 4	pCt.	76	$76^1/_8$	[illegible]
SPANJE.				
Obligatien . . . . . . $1^1/_4$	pCt.	$22^5/_{16}$	$22^9/_{16}$	[illegible]
Amortisable		$36^1/_4$	$36^5/_8$	[illegible]
Bewijzen Koepons . . .		$5^1/_4$		
OOSTENRIJK.				
Oblig. bij *Goll en Co.* 4	pCt.	$60^3/_4$		
Oblig. Metaliek . . . 5	"	$72^3/_{16}$	$72^3/_8$	[illegible]
Oblig. N. 5	"	$81^{13}/_{16}$	$81^7/_8$	
dito dito La B. 54 . 5	"	$81^{13}/_{16}$	$81^7/_8$	
dito dito . . . . $2^1/_2$	"	$37^7/_{16}$	$37^5/_8$	
BELGIE.				
Certifikaten . . . . . . $2^1/_2$	pCt.	$50^1/_8$		
Cert. Ak. bij *Rotschild* $2^1/_2$	pCt.	51		
BRAZILIE.				
Geldl. 1824, £ 100. . 5	pCt.	$97^1/_4$		
PORTUGAL.				
Obligatiën 3	pCt.	$43^1/_4$	$43^3/_8$	

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZO[...]

Bijvoegsel bij No. 274 van de Utrechtsche Prov. en Stads-Courant.

Provinciale Staten van Utrecht.

Zitting van Dingsdag 4 *November.*

Tegenwoordig zijn 33 leden; afwezig, met kennisgeving, de HH. *Munnicks van Cleeff*, *v. Hoytema* en *v. d. Poel*, zonder kennisgeving, de HH. *Ackersdijck*, *H. Verloren*, *Schas*, *v. Hardenbroek* en *Hartjens.*

De vergadering in naam des konings geopend hebbende, zegt de Voorzitter.

„*Mijne Heeren!*

„Het is mij aangenaam U wederom vergaderd te zien tot behandeling van zoodanige onderwerpen, die met het belang van ons gewest in verband staan. De aan uwe beraadslagingen te onderwerpen punten zullen welligt ditmaal niet zeer talrijk zijn en verscheidene daaronder het gevolg van vroeger genomen besluiten, maar ik mag mij daarom toch verzekerd houden, dat gij ze uwe aandacht niet onthouden zult. Het gewijzigd reglement van orde zal thans uwe beraadslagingen besturen. Ondersteunt mij, als ik zal trachten naar de voorschriften van dat reglement uwe beraadslagingen met onpartijdigheid te leiden; ik roep daartoe met vertrouwen uwe dikwijls gebleken welwillendheid in."

Aan de orde zijn alsnu de punten van behandeling.

No. 1. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het besluit der Staten tot intrekking van het reglement op de paardenfokkerij in de provincie Utrecht.

No. 2. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het besluit der Staten, houdende wijziging en aanvulling van het provinciaal veenreglement van 1852.

No. 3. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het besluit der Staten tot vaststelling van het bedrag der rekening van de provinciale inkomsten en uitgaven, dienstjaar 1854.

No. 4. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het besluit der Staten tot af- en overschrijving op de begrooting van de enkel provinciale en huishoudelijke uitgaven voor 1856.

No. 5. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd de door de Staten vastgestelde begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1857.

No. 6. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd de overname, door de provincie Utrecht, van het beheer en onderhoud van den weg van Houten tot den Lekdijk ten westen het Beusichemsche veer.

No. 7. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het besluit der Staten tot wijziging van het reglement van orde voor hunne vergadering.

No. 8. Kennisgeving van Gedep. Staten van den afloop van een door de provincie Utrecht gevoerd regtsgeding contra Jan van Soest, wegens eene wederregtelijke verveening in den polder Oud-Loosdrecht.

No. 9. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat door den koning is goedgekeurd het door de provinciale Staten vastgestelde reglement voor het hoogheemraadschap van den Lekdijk bovendams.

No. 10. Kennisgeving van Gedep. Staten, dat op het besluit der Staten, tot uitsluiting van den polder Vliet uit het hoogheemraadschap van den Lekdijk benedendams, door den minister van Binnenl. Zaken het nemen van eene beslissing aan Z. M. is voorgesteld.

Worden allen voor kennisgeving aangenomen.

No. 11. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende eene nota van wijzigingen op het ontwerp-reglement voor den Lekdijk benedendams en den Ysseldam.

Voor kennisgeving aangenomen en de behandeling van het reglement voorloopig aangehouden, tot de beslissing omtrent het voorgaande punt ter kennis der verg. zal zijn gekomen.

No. 12. Voorstel van Gedep. Staten tot het aanvragen eener verlenging van koncessie voor den tijd van drie jaren, tot heffing van weg- en bruggelden op het zand- en jaagpad tusschen Breukelen en Ouderkerk.

Met het oog op art. 15 van het reglement van orde meent de Voorz. te moeten voorstellen, dit stuk te verzenden naar de afdeelingen.

De heeren *Menso*, *Boer* en de *Voorz.* hierover het woord gevoerd hebbende, wordt het voorstel met 28 tegen 5 stemmen verworpen en besloten, het stuk te stellen in handen eener Komm. bestaande uit de heer *de Heus*, *Huydecoper* en *v. Voorthuysen*. Voor het voorstel van den Voorz. hebben gestemd, de heeren *Vos*, *v. Asch v. Wijck*, *Lagerwey*, *Kien* en *de Heus*.

No. 13. Missive van Gedep. Staten, houdende mededeeling van het nader antwoord van den minister van Binnenl. Zaken op het andermaal dezerzijds gedaan voorstel, tot overneming in beheer en onderhoud van den Schalkwijkschen weg, enz.

Dit nader antwoord, behelzende dat de minister geene aanleiding vindt om op de afwijzing der vroege voorstellen terug te komen, wordt voor kennisgeving aangenomen en ter griffie gedeponeerd.

No. 14. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende den staat der geraamde kosten van het provinciaal bestuur van Utrecht over 1857, zoo verre deze door den koning zijn goedgekeurd en op de begrooting van de rijks-uitgaven gebragt.

Ter griffie.

No. 15. Adres van den gemeenteraad van Ysselstein, om een provinciaal subsidie tot verbetering van het gebouw, dienende tot dag- en kostschool voor meisjes, zijnde stads eigendom.

Wordt nadat op voorstel van den Voorz. het in handen eener Komm. te stellen, de heer *v. Asch v. Wijck* heeft voorgesteld het naar de afd. te verzenden, met 20 tegen 13 stemmen overeenkomstig het voorstel van den Voorz. besloten, en het stuk in handen gesteld eener Komm. bestaande uit de heeren *v. Hoytema*, *Strick van Linschoten* en *van Nooten*. Tegen hebben gestemd de heeren *Laan*, *v. Veersen*; *v. Nooten*, *Voortman*, *Vos*, *Bastert*, *Strick*, *v. Linschoten*, *v. Asch v. Wijck*, *Jongeneel*, *Lagerweij*, *Broers*, *Kien* en *de Heus*.

No. 16. Voorstel van Gedep. Staten tot onderhandsche verpachting van den tol op den Bisschopsweg.

In handen eener Komm. bestaande uit de HH. *de Heus*, *Huijdecoper* en *v. Voorthuijsen*.

No. 17. Voorstel van Gedep. Staten, ter regeling der vergoeding van reis- en verblijfkosten der leden van kommissiën uit de Prov. Staten, die als zoodanig reizen doen.

Dit voorstel heeft de strekking om de reis- en verblijfkosten van de leden der Komm., voor de reglem. op het grootwaterschap van Woerden en het waterschap der Geldersche vallei te doen vergoeden uit de enkel provinciale en huishoudelijke fondsen op den voet van art. 2 van het kon. besluit van 15 Dec. 1849, Stbl. No. 62, en tevens te besluiten, dat ook in het vervolg Komm. der verg. naar bovenstaanden maatstaf uit de Prov. fondsen zullen worden gedefroijeerd.

De *Voorzitter* voorgesteld hebbende dit stuk in handen te stellen eener Komm. wordt dit voorstel, nadat de heer *v. Asch v. Wijck* heeft voorgesteld het stuk naar de afdeelingen te verzenden met 19 tegen 14 stemmen aangenomen en het stuk gesteld in handen eener Komm. bestaande uit de heeren *Boer*, *Harmsen* en *v. Bel*. Tegen hebben gestemd de heeren *Laan*, *v. Veersen*, *v. Nooten*, *Voortman*, *Vos*, *Bastert*, *v. Asch v. Wijck*, *Jongeneel*, *v. Bel*, *Lagerwey*, *Broers*, *Kien*, *de Heus* en *Huydecoper*.

No. 18. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende het verzoek der leden van de provinciale kommissie van landbouw om ontslag uit deze hunne betrekking.

Ter griffie en aan de orde gesteld in eene volgende vergadering.

No. 19. Advies van Gedep. Staten omtrent de al of niet wenschelijkheid van het voortdurend bestaan der provinciale kommissie van landbouw.

Dit advies strekt tot ontbinding der Komm., intrekking van het besl. van 16 Dec. 1851, het verleenen van magtiging aan Gedep. Staten om met het bestuur van het genootschap van landbouw en kruidkunde in overleg te treden en de daaruit voort te vloeijen regeling in de a. s. zomervergadering aan de goedkeuring der Staten te onderwerpen, alsmede tot het nemen van de eventueel noodige voorzieningen welke de belangen van den landbouw zouden kunnen eischen.

De *Voorzitter* omtrent dit adres met het oog op de voorgaande stemmingen der vergad. zijn voorstel herhaald hebbende om het in handen eener Komm. te stellen, wordt over dit voorstel, in verband met art. 15 van het regl. van orde, het woord gevoerd door de Heeren *Kien*, den *Voorz.* en *Pabst*, en wordt met 22 tegen 11 stemmen besloten het naar de afdeelingen te verzenden. Tegen hebben gestemd de heeren *Voet*, *v. d. Poll*, *Story v. Blokland*, *Metelerkamp*, *Wijers*, *v. Tuyll v. Zuylen*, *Spengler*, *G. J. Verloren*, *de Louter*, *Boer* en *v. Voorthuysen*.

No. 20. Missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende een ontwerp-besluit tot intrekking en het in werking houden van provinciale verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd.

De *Voorzitter* voorgesteld hebbende dit stuk naar de afdeelingen te verzenden, en de heer *Boer*, den wensch uitende het in handen eener Komm. gesteld te zien, wordt het voorstel van den Voorz. in stemming gebragt en met 17 tegen 16 stemmen verworpen en de missive in handen gesteld eener Komm. bestaande uit de heeren *v. Bel*, *G, J. Verloren* en *Broers*. Voor hebben gestemd de heeren *Huydecoper*, *de Heus*, *Kien*, *Broers*, *Lagerweij*, *v. Bel*, *Jongeneel v. Asch v. Wijck*, *Pabst*, *Bastert*, *Vos*, *Voortman*, *Laan*, *v. Beeck Calkoen*, *v. Veersen* en *v. Nooten*.

No. 21. Missive van Gedep. Staten, betreffende het zand- en jaagpad van Utrecht naar Breukelen.

Deze missive bevat de mededeeling dat zij aan de betrokken besturen, korporatiën en bijzondere personen een voorstel betreffende het onderhoud gedaan, doch nog geen antwoord bekomen hebben, en zoo die antwoorden nog tijdig inkomen in deze Vergad. deswegen een voorstel zullen doen, en anders verzoeken, tot de volgende zomerverg. diligent verklaard te worden.

Het 1. gedeelte voor kennisgeving aangenomen en besloten *casu quo* Gedep. Staten tot de a. s. zomervergadering diligent te verklaren.

No. 22. Adres van de kommissie tot voorbereiding der droogmaking van de Tienhoven-Maarsseveensche plas.

Dit adres bevat het verzoek tot opheffing der belemmerende bepalingen, die krachtens het regl. op de veenderijen in de Prov. Utrecht van 13 Maart 1852 aan de geheele verveening van het tot droogmaking bestemde gedeelte der Tienhovensche en Maarseveensche polders in den weg staan.

De *Voorzitter* voorgesteld hebbende dit stuk naar de afd. te verzenden, doet de heer *Kien* het voorstel, het om konsideratie en advies aan Gedep. Staten te renvoijeren, waartoe na eenige diskussie tusschen den voorsteller, de HH. *Broers*, *v. d. Poll*, *Huijdecoper* en den Voorzitter met algemeene stemmen besloten wordt.

No. 23. Overlegging van de presentie-lijsten der plaats gehad hebbende vergaderingen van Gedep. Staten (art. 86 der provinciale wet).

Ter griffie.

Nadat hierop de verg. een kwartier uurs geschorst is, worden bij het hervatten der werkzaamheden de afdeelingen getrokken welke tot voorzitters en ondervoorzitters verkiezen de 1. de HH. *v. Asch v. Wijck* en *Broers*, de 2. de HH. *Weijers* en *G. Verloren* en de 3. de HH. *Kien* en *de Beaufort*, waarop de verg. verdaagd wordt tot Dingsdag den 11. November.

Zitting van Dingsdag 11 *November.*

Tegenwoordig zijn 37 leden; afwezig, met kennisgeving, de heer *Vos*, zonder kennisgeving, de heeren *Hartjens*, *Strick v. Linschoten* en *Kien.*

Is ingekomen eene missive van Gedep. Staten, ter kennis der verg. brengende, dat de Staten van Zuid Holland zich hebben vereenigd met de wijzigingen door de verg. in het ontwerp-reglement voor het grootwaterschap van Woerden gebragt, met uitzondering evenwel van die betrekkelijk art. 152 en 160, weshalve Gedep. Staten voorstellen, het ontwerp vast te stellen gelijk door de Staten van Zuid-Holland geschied is, — ter griffie en aan de orde gesteld op een straks nader te bepalen dag.

Nog is ingekomen eene missive van Gedep. Staten, voorstellende in het regl. voor den Lekdijk bovendams eene wijziging te brengen in eene der overgangsbepalingen, de aftreding van het bestuur betreffende, — als voren.

Wordt bij monde van den heer *v. Voorthuysen* rapport uitgebragt door de Komm., in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten tot het aanvragen eener verlenging van koncessie voor den tijd van drie jaren, tot heffing van weg- en bruggelden op het zand- en jaagpad tusschen Breukelen en Ouderkerk, van welk rapport de konkluzie is, dat de aanvraag beperkt zal worden tot den tijd van twee jaren; — ter griffie en aan de orde op morgen ten 11 ure.

Wordt bij monde van den heer *v. Hoytema* rapport uitgebragt door de Komm. in wier handen is gesteld het adres van den gemeente-raad van Ysselstein, om een provinciaal subsidie tot verbetering van het gebouw, dienende tot dag- en kostschool voor meisjes, zijnde stadseigendom, welke Komm. adviseert tot het verleenen der gevraagde subsidie, als ook om daartoe aan te wijzen den post van *f* 2000 op hoofdst. 6 afd. 1 art. 7, en Gedep. Staten te magtigen tot af- en overschrijving van den post van *f* 1000 voor onderwijs aan vroedvrouwen, — ter griffie en aan de orde gesteld na afloop der beraadslagingen over het reeds aan de orde gestelde stuk.

De heer *v. Voorthuysen* brengt alsnu rapport uit namens de Komm. in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten tot onderhandsche verpachting van den tol op den Bisschopsweg, van welk rapport het advies strekt, om den tol in het openbaar te doen aanbesteden, — ter griffie en aan de orde na de reeds aan de orde gestelde stukken.

Wordt hierop bij monde van den heer *Boer* rapport uitgebragt door de Komm., in wier handen is gesteld het voorstel van Gedep. Staten, ter regeling der vergoeding van reis- en verblijfkosten der leden van kommissiën uit de provinciale Staten, die als zoodanig reizen doen, welke Komm. adviseert tot aanneming van het voorstel van Gedep. Staten, — als voren.

Wordt bij monde van den heer *v. Bel* gerapporteerd door de Komm., in wier handen is gesteld, de missive van Gedep. Staten, daarbij inbrengende een ontwerp-besluit tot intrekking en het in werking houden van provinciale verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, welke Komm. adviseert tot aanneming van het ontwerp, — als voren.

Worden alsnu na de behandeling over de aan de orde gestelde punten, aan de orde gesteld de ingekomen missiven, betreffende het reglement voor het Grootwaterschap van Woerden, en de wijziging in het regl. voor den Lekdijk bovendams, waarna de openbare zitting wordt opgeheven tot morgen ten 11 ure, en na eene schorsing van 1/4 uurs in eene met gesloten deuren veranderd.

§— De regering, kennis genomen hebbende van de algemeene beschouwingen, waartoe de begrootingswetten voor het jaar 1857 in de afdeelingen aanleiding hebben gegeven, heeft, ter beantwoording daarvan, nagenoeg het volgende bekend gemaakt:

„De optreding van het nieuwe Ministerie — werd in het verslag der komm. van rapporteurs gezegd — heeft bij velen in den lande ongerustheid verwekt.” Hier tegenover mag men met reden vragen: hoe is die ongerustheid te weeg gebragt? Was er eenige regeringsdaad die daartoe aanleiding gaf; of wel, heeft men zich beijverd aan het nieuwe Kabinet allerlei voornemens toe te dichten, het eene nog ongerijmder dan het andere, ten einde zoo doende eene kunstmatige ongerustheid bij de bevolking op te wekken?

„Er scheen grond van twijfel te bestaan of de hoofden der departementen van algemeen bestuur wel den gewenschten ijver koesterden voor de ontwikkeling onzer konstitutionele instellingen” leest men in het voorloopig verslag. De regering heeft, bij monde van den tijdelijken voorzitter van den Ministerraad, in de zitting van den 24. September jl. de verklaring afgelegd van den hoogsten eerbied voor en de grootste gehechtheid aan onze grondwettige instellingen. „Zoolang een mannenwoord nog eenig geloof verdient — voegde diezelfde minister er bij, kan men zich gerust er bij neder leggen, dat bij dit kabinet geene gedachte bestaat om een haarbreed van de grondwet af te wijken.” Na deze stellige verklaring kan er geene onzekerheid bestaan over de gevoelens der hoofden van de departementen van algemeen bestuur ten opzigte eener getrouwe naleving der grondwet.

Men vraagt „of het Goevernement zijne kracht wel zoeken zal in het gemeen overleg met de wetgevende kamers.” De Regering stelt hoogen prijs op een gemeen overleg met de wetgevende kamers. De Ministers hebben het vaste voornemen, met gematigdheid en bezadigdheid en met ter-zijde-stelling van persoonlijke gevoeligheid, van hunnen kant alles te doen, wat het gemeen overleg kan bevorderen. Welligt zouden zij met eenigen grond kunnen vragen, of de verslagen over de Staatsbegrootingen van 1857 uitgebragt wel over het algemeen de blijken dragen, dat de bevordering van dit gemeen overleg ook door de Tweede Kamer wordt beoogd. Doch op welken hoogen prijs het Goevernement het gemeen overleg met de wetgevende kamers ook stellen moge, niet onopgemerkt mag men laten, dat geene Regering daarin uitsluitend hare kracht kan zoeken. In eene trouwe handhaving van al wat regt en billijk is; in een ernstig onderzoeken en bevorderen van de belangen des volks; in een gedurig streven om bij alles, wat men verrigt, de hoogere beginselen, die den mensch in alles leiden moeten, niet uit het oog te verliezen; en eindelijk in eene trouwe en eerlijke zamenwerking met het Hoofd van den Staat, moeten de Ministers niet minder hunne kracht zoeken, dan in een gemeen overleg met de wetgevende kamers.

Ten slotte is, naar het oordeel der Regering, geen gemeen overleg mogelijk, tenzij elk staatsligchaam zich streng houde op het terrein aan hetzelve door de Grondwet en de wetten van den Staat aangewezen.

In het Voorloopig Verslag wordt ook de twijfel geopperd: „of bij het Goevernement niet de neiging heerschte om zekere kleur aan te nemen, of althans verlangens en wenschen, op kerkelijk terrein geuit, te bevredigen.” Een Goevernement, dat verklaard heeft geene exklusive politiek te willen aannemen, dat verklaard heeft eene verzoenende staatkunde te willen voorstaan, door zich te stellen boven de partijen, kan uit den aard der zaak evenmin eene kerkelijke als eene politieke kleur aannemen, die altijd min of meer uitsluitend zijn en het bestuur in eene der partijen zou overbrengen.

„Niet eens — zegt het verslag verder — heeft de Kamer tot nu toe afdoende opheldering ontvangen omtrent de inzigten der regering ten aanzien der regeling van het lager onderwijs.” Men vergeet daarbij dat de regering de bepaalde toezegging heeft gedaan, niet alleen de wet op het lager, maar ook op het middelbaar en hooger onderwijs, als daarmede in naauw verband staande, in den loop dezer zitting aan te bieden. De regering ziet er niet het minste nut in, thans in eene tijdroovende diskussie te treden, welke alleen vruchtbaar kan zijn, wanneer hare denkbeelden in bepaalde wets-ontwerpen zijn geformuleerd.

Dat de verandering van verschillende hoofden van departementen velen onverwacht voorkwam, kan gereedelijk worden aangenomen. Al hetgeen daarbij is voorgevallen met de meeste openhartigheid aan de Kamer medegedeeld zijnde, zoo behoeft daar thans niet op teruggekomen te worden. Doch bevreemdend mag het genoemd worden, dat de noodzakelijkheid der sluiting van de zitting nog als twijfelachtig wordt voorgedragen, nadat alles bekend is geworden wat tot de kabinets-wijziging aanleiding gaf. Zou men werkelijk van de nieuw opgetreden Ministers hebben kunnen vergen, dat zij zich onverwijld na hunne optreding en te midden der menigvuldige beslommeringen daaraan verbonden, in de maand waarin tevens de begrootingen voor het volgende jaar met al haren omslag en nasleep moesten voorbereid worden, tevens zouden belast hebben met de verdediging der belangrijke wetsvoorstellen door de kommissie opgesomd? Zoodanig een eisch zou niet wel met de billijkheid zijn overeen te brengen.

Tegenover de opmerking, dat, zal een zittingjaar vruchtbaar zijn, al de veelomvattende wetten onmiddellijk bij de opening der Kamers moeten ingebragt worden, kan op vroegere jaren worden gewezen. Slechts zeldzaam zijn de belangrijkste wetten gelijktijdig met de begrooting aangeboden.

Men heeft de klagte, ook ten vorige jare uitgebragt, thans herhaald over de schraalheid der meeste Memorien van Toelichting. Wanneer zoo veel wordt toegelicht als in de uitgewerkte en toelichtende staten van elk hoofdstuk plaats vindt, kan uit den aard der zaak de Memorie van Toelichting kort zijn. Men kan toch wel niet de bedoeling hebben de meeste mededeelingen dubbel te doen plaats vinden?

De redevoering, waarmede de Minister van Financien de tegenwoordige begrooting indiende, heeft, blijkens het verslag, op vele leden een minder aangenamen indruk gemaakt. Hier tegen over zou kunnen worden gesteld, dat door leden, op wier oordeel in finantiele zaken hoogen prijs moet gesteld worden, aan den Minister van Financien een tegenovergesteld gevoelen is kenbaar gemaakt. De bewering, dat de bedoelde redevoering in toon en strekking zeer afsteekt bij die, ter gelegenheid van het overbrengen der begrootingswetten voor 1856 uitgesproken, schijnt minder juist. De Minister heeft niet getracht het eene jaar de zaken van eene meer, het andere van eene min gunstige zijde voor te dragen; hij heeft beide jaren getracht de feiten zonder eenige vooringenomenheid uiteen te zetten. Daar nu de opbrengst der belastingen in de acht eerste maanden van het vorige jaar veel gunstiger was dan over een gelijk tijdvak van het loopende, zoo zou de Minister in eene onjuiste voorstelling vervallen zijn, die allezins afkeuring zou verdiend hebben, wanneer hij het verschil der toestanden niet had doen opmerken.

Het verwijt dat de minister dit jaar zwarigheid maakt eene som uit het domeinfonds onder de middelen op te nemen, terwijl zulks ten vorige jare door hem werd verdedigd, is door andere leden voldoende wederlegd door te herinneren, dat de minister niet dan schoorvoetende tot dat voorstel is overgegaan en nadat de overgroote bezwaren gebleken waren, die de door hem voorgedragene verhooging van opcenten op sommige belastingen in den weg stonden.

Men voert thans ook als eene grief tegen den minister aan, dat hij zich tot pligt stelt om zoo spoedig mogelijk weder tot het oude cijfer van $14^1/_2$ millioen voor de Oost-Indische baten terug te keeren. De leden, welke dit bezwaar in het midden brengen, schijnen geheel uit het oog te verliezen, dat de minister daarbij niet anders doet dan getrouw na te komen hetgeen door hem bij de verdediging der wet tot afschaffing van den akzijns op het gemaal is verkondigd, en op grond waarvan misschien meer dan ééne stem aan die wet is geschonken, welke zonder die verklaring der regering daaraan zou onthouden zijn geworden.

Alhoewel de Regering met leedwezen vernam, dat men zich vrij algemeen tegen het hooge eindcijfer der begrootingen verklaard heeft, zoo was het haar echter niet onaangenaam, daarbij te zien wijzen op de mogelijkheid, dat de Oost-Indische baten niet altijd zoo mild zullen vloeijen als thans het geval is. Zij acht het gelukkig, dat van de zijde der Kamer die mogelijkheid niet uit het oog wordt verloren: bij veler neiging tot afschaffing van belasting, kan die herinnering tot behoedzaamheid aansporen.

Met leedwezen vernam de Regering, dat enkele leden de heffing der leges bij de departementen van algemeen bestuur nog altijd als onregelmatig en verkeerd beschouwen en daarom de afschaffing er van wenschelijk zouden achten. Zij kan zich met die beschouwing niet vereenigen. De bedoelde leges worden, uit haren aard, ligt gedragen en zonder klagten betaald; zij werken gelijkmatig; de heffing er van is wettig, en een hoofddoel dier heffing is om het weduwen- en weezenfonds der betrokken ambtenaren te schragen; eene instelling, zoo heilzaam en zoo nuttig, ook in het belang van den Staat, dat er eene zware verantwoordelijkheid in zou liggen, die te willen sloopen, zoo als het gevolg der afschaffing zoude moeten zijn. Dit zijn reeds overwegende redenen om niet tot die afschaffing te besluiten; doch de Regering vindt te minder vrijheid om daartoe te komen, omdat èn de leges-trekkende ambtenaren, aan wie de leges bij wet verzekerd en als een deel hunner bezoldiging toegerekend zijn, èn hun weduwen- en weezenfonds, waaraan de wederhelft leges gelijkelijk bij de wet is toegekend, in van afschaffing onbetwistbaar regt zouden hebbe algeheele vergoeding, en het haar niet verdedig zou voorkomen, de Staatsbegrooting te be ren met de sommen, die daartoe zouden gevo worden.

---

§— Met betrekking tot het IX hoofdstu kan de Regering niet toegeven, dat de re der schatkistbiljetten van het bekende kapitaal f 9,800·000 op de Staatsbegrooting zouden ku worden gemist; want het gezegde kapitaal verte woordigt het in 1834 nog aanwezige overschot de in 1830 daargestelde 6 percents schatkistbilje tot kwijting van werkelijke lasten uit de toenm staatsgebeurtenissen voortgesproten. Deze 6 perc zijn in 1834 uit de opbrengst der te gelde gema 4 percents tot een gelijk kapitaal van f 9,800, afgelost, terwijl men deze laatste soort later ter lossing heeft kunnen oproepen en buiten om houden, op grond van het steeds aanzienlijk be der gereede gelden in kas, veroorzaakt door de ru toevloeijing van 's Rijks middelen en inkomst mitsgaders Oost-Indische bijdragen.

De dikwerf gemelde f 9,800,000 zijn dus in daad met schuld, die ingeschreven had moeten gelijk te stellen, en dienen de renten daarvan re matigheidshalve duurzaam op de Staatsbegroo voor te komen, al laat het zich ook aanzien, er tot uitgifte van schatkistbilletten geene beho zal bestaan.

De Regering kan evenmin hare goedkeuring he ten aan het denkbeeld om de renten der ingeschre schuld tot waarborg van de rentelooze schuld op de Staatsbegrooting uit te trekken, als zijnde in strijd met den zin en de bedoeling der bepalin van de wet van den 26. April 1852 (*Staatsblad* 90).

De reden waarom men nog niet tot het beste der renten van de waarden, uitmakende het mu depôt over het dienstjaar 1836 is overgegaan, tweeledig:

Vooreerst, dat de uitkomst van het betrok dienstjaar niet kan worden opgemaakt, dan in d loop der maand Januarij van het tweede jaar dienst, en ten tweede, dat eerst bij den afloop het eerste jaar der dienst kan worden gezegd, of renten van het muntdepôt onbeschikt zijn geblev

De Regering acht het niet doelmatig, het uit geven beloop van muntbiljetten van f 100 ad 250,0 nog meer te verminderen, doch zal het denkb onderzoeken om ze tegen anderen met eene and kleur van letterdruk te verwisselen:

Overeenkomstig de wenschen der Staten-Genera in vroegere zittingen aan den dag gelegd, heeft Regering zich bij de inkoopen van schuld aanv kelijk tot de $2^1/_2$ percents schuld bepaald. De w schelijkheid van die bepaalde voorkeur echter v minderende naar mate de waarschijnlijkheid ee konversie der 4 percents meer op den achtergr geraakte, heeft de Regering gemeend zich daar niet langer zoo streng te behoeven te houden, heeft zij allengs de inkoopen ook tot de 3 en percents schuld uitgestrekt. In den laatsten tijd zij nog een stap verder gegaan, en heeft dagelijks inkoopen, naar gelang van de beursprijzen, $2^1/_2$, 3 en 4 percents schuld bewerkstelligd.

Ten aanzien van de wets-ontwerpen tot regeli van 's Rijks algemeene komptabiliteit, zoomede de wets-ontwerpen regelende de zamenstelling taak der Algemeene Rekenkamer en de geldeli aansprakelijkheid der hoofden van de ministerie departementen, verwijst men tot hetgeen daaromtr bij de beantwoording van § 4 van het Voorloo Verslag op het wets-ontwerp tot vaststelling van IIde hoofdstuk der begrooting van staatsuitgave medegedeeld.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.